

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik instrumentów muzycznych (311914)

**Technicy nauk fizycznych i technicznych
gdzie indziej niesklasyfikowani**

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik instrumentów muzycznych (311914)

**Technicy nauk fizycznych i technicznych
gdzie indziej niesklasyfikowani**

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Technik instrumentów muzycznych (311914)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [235]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE.....	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie i renowacja instrumentów muzycznych.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Serwisowanie instrumentów muzycznych.....	10
3.4. Kompetencje społeczne	10
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze).....	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Technik instrumentów muzycznych 311914

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Fortepianmistrz.
- Korektor-stroiciel.
- Lutnik.
- Organomistrz.
- Serwisant akordeonów.
- Serwisant instrumentów dętych blaszanych.
- Serwisant instrumentów dętych drewnianych.
- Stroiciel.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 3119 Physical and engineering science technicians not elsewhere classified.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w listopadzie 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Tomasz Jachowicz – Piano Expert, Bielsko-Biała.
- Tomasz Szmigel – Pianopunkt, Kraków.
- Joanna Tomczyńska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Dorota Koprowska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Tomasz Sułkowski – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Eneas Glenc – Akademia Muzyczna im. G. i K. Bacewiczów, Łódź.
- Marcin Kaftanowicz – Technikum Budowy Fortepianów im. G.A. Fibigera, Kalisz.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Arkadiusz Białek – Stowarzyszenie Nauczycieli Muzyki, Lublin.
- Artur Miedziński – Towarzystwo Muzyczne, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Technik instrumentów muzycznych wykonuje oraz sprawuje nadzór nad produkcją, montażem, renowacją, naprawą instrumentów muzycznych. Reguluje i koryguje wysokość stroju oraz parametry techniczne i muzyczne instrumentów muzycznych.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Technik instrumentów muzycznych:

- sporządza dokumentację konstrukcyjną instrumentów muzycznych,
- ocenia jakość materiałów i narzędzi wykorzystywanych w procesie wytwarzania instrumentów,
- wykonuje i nadzoruje obróbkę elementów instrumentów muzycznych,
- wytwarza instrumenty i akcesoria muzyczne.

Ponadto sprawuje kontrolę nad przebiegiem procesu produkcyjnego i montażem instrumentów muzycznych. W zakresie swojej pracy podejmuje się również renowacji i naprawy instrumentów. Technik instrumentów muzycznych przeprowadza korekty¹⁰, na którą składają się: strojenie, regulacja, konserwacja i serwis instrumentów muzycznych. Podczas pracy ocenia barwę dźwięku, strój muzyczny i sprawność mechanizmów. Dokonuje oceny technicznej i artystycznej oraz odbioru technicznego instrumentów muzycznych.

Sposoby wykonywania pracy

Technik instrumentów muzycznych wykonuje pracę polegającą na:

- utrzymywaniu instrumentów w należytym stanie technicznym i sprawności muzycznej,
- organizowaniu i nadzorowaniu budowy instrumentów muzycznych oraz ich konserwacji i strojenia,
- organizowaniu i nadzorowaniu procesów technologicznych: obróbki ręcznej i maszynowej elementów i detali oraz montażu podzespołów,
- opracowywaniu norm materiałowych i czasowych podległego mu odcinka produkcji,
- zarządzaniu składami tarcicy, nadzorowaniu magazynów materiałów i wyrobów gotowych oraz pakowaniu i wysyłce instrumentów,
- opracowywaniu mniej skomplikowanych procesów technologicznych,
- sprawowaniu kontroli technicznej i artystycznej dotyczącej korekty, strojenia i intonacji instrumentów.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Technik instrumentów muzycznych wykonuje swoją pracę w zakładach produkcyjnych i specjalistycznych pracowniach rzemieślniczych. Pracę może wykonywać bezpośrednio u klienta, w placówkach kulturalnych i oświatowych oraz własnych pracowniach artystycznych.

Technik instrumentów muzycznych wykonuje swoją pracę samodzielnie lub w zespole, którego pracę nadzoruje. O ile prace dotyczące regulacji bądź drobnych napraw nie stanowią większego zagrożenia dla zdrowia, tak prace związane z remontami, renowacją mogą być uciążliwe ze względu na hałas, kontakt ze środkami chemicznymi lub zapaleniem.

Prace wykonywane na zlecenie filharmonii, wyższych uczelni muzycznych oraz szkół muzycznych wiążą się na ogół z podwyższonym obciążeniem psychicznym z uwagi na konieczność pracy w porach nocnych. Prace te najczęściej wykonywane są poza godzinami normalnej aktywności placówki, a przez to są stresogenne, w związku z wysoką presją czasową dotyczącą dostępu do instrumentów. Technik instrumentów muzycznych wykorzystuje urządzenia do obróbki ręcznej, maszynowej drewna, metalu oraz innych tworzyw, wykorzystywanych i stosowanych w instrumentach muzycznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Technik instrumentów muzycznych w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenia do obróbki ręcznej: piłki i pilniki do drewna i metalu,
- maszyny i urządzenia do mechanicznej obróbki materiałów metalowych i drewnianych: pilarki taśmowe, frezarki górno- i dolnowrzecionowe, tokarki, szlifierki, polerki, wiertarki, giętarki, prasy, lutownice kolbowe, nawijarki do strun¹³, wycinarki, prawidła, wybijaki do skór i filców.

Narzędzia korektorskie i regulacyjne wykorzystywane przez technika instrumentów muzycznych to m.in.:

- tunery elektroniczne¹⁶,
- regulatory klawiatur⁹,
- regulatory mechanizmów,
- gilotyny do stroików³,
- klucze stroicielskie,
- wkrętaki specjalistyczne,
- duszostawiacze skrzypcowe,
- korby do wymiany strun w kontrabasie,
- cytomierze,
- intonierki⁸,
- korekturarze¹¹.

Wiele narzędzi i urządzeń jest przygotowywanych przez techników instrumentów muzycznych samodzielnie na własne potrzeby, w zależności od okoliczności i zapotrzebowania do konkretnego instrumentu. W tym zakresie zawód ten wymaga wysokiego poziomu kreatywności i pomysłowości.

Organizacja pracy

Technik instrumentów muzycznych pracuje najczęściej samodzielnie, czasem w zespole. Zależnie od realizowanego zamówienia praca może przekraczać wymiar 8 godzin. Technik instrumentów muzycznych pracuje często w nienormowanym czasie pracy. Czas pracy zależy od liczby

zleconych prac i obciążeń, związanych z trudnością ich realizacji. Często praca odbywa się w niedzielę lub święta; warunkuje to np. dostęp do instrumentu lub czas otwarcia sal koncertowych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Wielogodzinne przebywanie w pomieszczeniach zamkniętych w wymuszonej pozycji i oddziaływanie hałasu w trakcie pracy z instrumentem muzycznym powodują, że **technik instrumentów muzycznych** może być narażony na:

- dolegliwości w obrębie kończyn górnych – nadwyrężenie mięśni i stawów barkowych,
- przeciążenia układu kostno-mięśniowego spowodowane z powodu wymuszonej pozycji ciała, skutkujące dolegliwościami kręgosłupa i pleców, wadami postawy,
- pogorszenie słuchu.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **technik instrumentów muzycznych** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu mięśniowo-szkieletowego,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo ruchowa,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia muzyczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- sprawności manualne,
- wyobrażenia i myślenie twórcze,
- uzdolnienia techniczne,
- dobra pamięć;

w kategorii cech osobowościowych

- samodzielność,
- samokontrola,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- kreatywność,
- dokładność,
- wytrwałość cierpliwość,
- dbałość o jakość pracy,
- gotowość do prezentowania wyników swojej pracy,
- zainteresowania artystyczne,

- rzetelność,
- wysoka samodyscyplina,
- precyzja.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

W zawodzie **technik instrumentów muzycznych** wymagana jest ogólna sprawność fizyczna, bardzo dobry słuch i wzrok.

Przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu są np. wady słuchu i wzroku niepodlegające korekcji, choroby układu mięśniowo-szkieletowego, schorzenia kręgosłupa lub stawów.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie prowadzi się kształcenia w zawodzie **technik instrumentów muzycznych**.

Do podjęcia pracy w tym zawodzie preferowane jest wykształcenie średnie zawodowe w zawodach pokrewnych, np. stroiciel fortepianów i pianin lub technik budowy fortepianów i pianin.

Ukończenie specjalizacji: lutnictwo artystyczne, będącej w ofercie szkół artystycznych, również daje kwalifikacje do wykonywania zawodu technik instrumentów muzycznych.

Wykształcenie można również uzyskać na drodze kształcenia rzemieślniczego w zawodach pokrewnych: organomistrz i monter fortepianów i pianin.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Technik instrumentów muzycznych może uzyskać:

- świadectwo czeladnicze i/lub dyplom mistrzowski w zawodach pokrewnych organomistrz i monter fortepianów i pianin, nadawane w ramach kształcenia rzemieślniczego – po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez izby rzemieślnicze,
- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodach szkolnych (pokrewnych) stroiciel fortepianów i pianin, technik budowy fortepianów i pianin – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwo potwierdzające kwalifikację ST.08 Strojenie fortepianów i pianin, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym stroiciel fortepianów i pianin (wymagana podbudowa szkoły muzycznej) – po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwo potwierdzające kwalifikacje ST.06 Budowa fortepianów i pianin i ST.07 Naprawa fortepianów i pianin, w zawodzie pokrewnym technik budowy fortepianów i pianin – po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim) do ww. dokumentów.

Dodatkowym atutem przy zatrudnieniu w zawodzie technik instrumentów muzycznych jest posiadanie certyfikatów i zaświadczeń, potwierdzających udział w szkoleniach specjalistycznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Technik instrumentów muzycznych może:

- zdobyć kwalifikacje w zawodach pokrewnych, np.: stroiciel fortepianów oraz pianin i technik budowy fortepianów i pianin,
- podnosić swoje kwalifikacje poprzez naukę na wyższej uczelni na kierunkach takich jak instrumentalistyka, muzykologia,
- po uzyskaniu tytułu czeladnika rozpocząć pracę jako pracownik wykwalifikowany, a następnie zdobyć tytuł mistrza w zawodach pokrewnych: organomistrz i/lub monter fortepianów i pianin,
- brać udział w szkoleniach i kursach doskonalących, organizowanych przez stowarzyszenia i organizacje branżowe.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** nie ma bezpośredniej możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kwalifikacji ST.08 Strojenie fortepianów i pianin w zawodzie pokrewnym stroiciel fortepianów i pianin oraz kwalifikacji ST.06 Budowa fortepianów i pianin i ST.07 Naprawa fortepianów i pianin w zawodzie pokrewnym technik budowy fortepianów i pianin.

Potwierdzanie kompetencji oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia zdobycie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych: organomistrz i monter fortepianów i pianin. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Technik instrumentów muzycznych może również uzyskać certyfikaty/świadectwa ukończenia kursów, szkoleń organizowanych przez niepubliczne jednostki edukacyjne, w systemie stacjonarnym lub na odległość.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Stroiciel fortepianów i pianin ^S	311933
Technik budowy fortepianów i pianin ^S	311934
Monter fortepianów i pianin	731202
Organomistrz	731207

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Wyrabianie instrumentów muzycznych.
- Z2 Naprawianie i renowacja instrumentów muzycznych.
- Z3 Regulowanie i korekta mechanizmów instrumentów muzycznych.
- Z4 Strojenie instrumentów muzycznych¹⁴.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie i renowacja instrumentów muzycznych

Kompetencja zawodowa Kz1: Produkowanie i renowacja instrumentów muzycznych. obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Wyrabianie instrumentów muzycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie produkowania instrumentów muzycznych; - Zagadnienia, procesy, zależności i pojęcia związane z wytwarzaniem instrumentów muzycznych; - Klasyfikację, zasady działania i konstrukcji instrumentów muzycznych; - Zagadnienia i pojęcia związane z wykonywaniem i odczytywaniem rysunków technicznych; - Budowę makro- i mikroskopową oraz właściwości fizyczne gatunków drewna stosowanych w przemyśle muzycznym; - Właściwości metali i tworzyw sztucznych stosowanych przy produkcji instrumentów; - Prawidłowe i nieprawidłowe sposoby konstrukcji, wykonania instrumentów muzycznych; - Parametry regulacji mechanizmów instrumentów muzycznych; - Zasady wstępnego strojenia instrumentów muzycznych.	- Stosować przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie produkowania instrumentów muzycznych; - Nadzorować, wykonywać czynności lub zadania związane z wytwarzaniem zespołów podzespołów, części instrumentów muzycznych; - Wskazywać przynależność konkretnego instrumentu do jednej z rodzin: <u>chordofonów</u>², <u>membranofonów</u>¹², <u>idiofonów</u>⁴, <u>aerofonów</u>¹; - Stosować zasady działania i konstrukcji instrumentów muzycznych; - Używać maszyny i urządzenia do obróbki ręcznej, maszynowej drewna, metalu i innych tworzyw stosowanych w instrumentach muzycznych; - Przeprowadzać wstępną i końcową regulację działania mechanizmów instrumentów muzycznych; - Wykonywać wstępne strojenie instrumentów muzycznych lub ich elementów.

Z2 Naprawianie i renowacja instrumentów muzycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie naprawy i renowacji instrumentów muzycznych; - Zagadnienia, procesy, zależności i pojęcia związane z naprawą i renowacją instrumentów muzycznych; - Typy, zasady działania i konstrukcji instrumentów muzycznych;	- Stosować przepisy BHP, ochrony ppoż. i ochrony środowiska w zakresie naprawy i renowacji instrumentów muzycznych; - Nadzorować, wykonywać czynności lub zadania związane z naprawą i renowacją instrumentów muzycznych; - Wykonywać detale, elementy, składać części i zespoły instrumentów muzycznych;

• Zasady budowy zespołów instrumentów muzycznych; • Zasady działania maszyn i urządzeń do obróbki ręcznej, maszynowej drewna, metalu i innych tworzyw stosowanych w naprawie i renowacji instrumentów muzycznych; • Zasady regulacji, korekty i podstawy remontowania instrumentów muzycznych.	• Używać maszyn i urządzeń do obróbki ręcznej, maszynowej drewna, metalu i innych tworzyw stosowanych w naprawie i renowacji instrumentów muzycznych; • Dokonywać wymiany wyeksploatowanych detali i podzespołów instrumentów muzycznych; • Przeprowadzać regulację, korektę działania mechanizmów, nadzorować i uczestniczyć w pracach remontowych instrumentów muzycznych.
--	--

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Serwisowanie instrumentów muzycznych

Kompetencja zawodowa Kz2: Serwisowanie instrumentów muzycznych obejmuje zestaw zadań zawodowych Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z3 Regulowanie i korekta mechanizmów instrumentów muzycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Klasyfikację jakościową instrumentów muzycznych; • Rodzaje mechanizmów stosowanych w instrumentach muzycznych; • Zasady przeprowadzania konserwacji, kolejności czynności serwisowych oraz parametry regulacyjne mechanizmów instrumentów muzycznych; • Sposoby i narzędzia niezbędne do przeprowadzania regulacji i korekty mechanizmów instrumentów muzycznych.	• Rozróżniać brzmienie, zasady funkcjonowania poszczególnych instrumentów; • Rozpoznawać konkretne mechanizmy stosowane w instrumentach muzycznych; • Przeprowadzać szczegółową regulację mechanizmów, zyskując właściwe działanie oraz parametry mechanizmów; • Posługiwać się specjalistycznymi narzędziami i stosować w sytuacjach typowych.

Z4 Strojenie instrumentów muzycznych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Sposoby i zasady strojenia poszczególnych instrumentów muzycznych; • Systemy strojenia historyczne oraz współczesne; • Narzędzia wykorzystywane w trakcie strojenia instrumentów muzycznych; • Zasady muzyki: pojęcia artykulacji, agogiki, dynamiki, metrum, kolorystyki, <u>interwału</u>⁶, <u>trójdźwięku</u>¹⁵, tonacji.	• Stroić instrumenty muzyczne; • Stosować system strojenia adekwatnie do instrumentu, okresu jego powstania; • Stosować narzędzia stroicielskie i pomiarowe w trakcie strojenia instrumentów muzycznych; • Rozróżniać trójdźwięki, interwały, metrum, tonację; • Wykonać utwór muzyczny na wybranym instrumencie w całym zakresie skali.

3.4. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

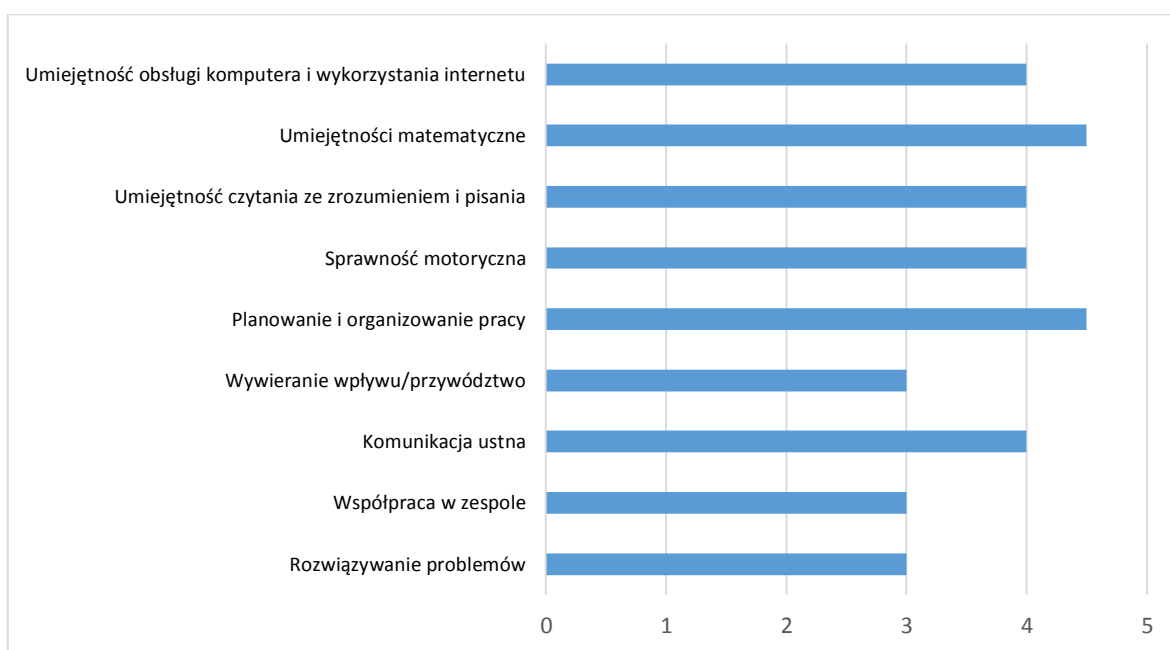
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Wykonywania samodzielnie zamówień na instrumenty muzyczne oraz podejmowania współpracy z osobami zamawiającymi instrument muzyczny.
- Wykonywania zamówienia rzetelnie i terminowo.

- Podnoszenia jakości świadczonych usług w kontekście rozwoju osobistego, np. w zakresie strojenia instrumentów muzycznych.
- Prowadzenia konsultacji i podejmowania decyzji w ważnych kwestiach usprawniających realizację prac technika instrumentów muzycznych.
- Podnoszenia kwalifikacji poprzez samokształcenie lub wymianę doświadczeń z ekspertami budowy instrumentów muzycznych.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **technik instrumentów muzycznych**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **technik instrumentów muzycznych**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje pracownika w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** nawiązują do opisów poziomów kwalifikacji Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Technik instrumentów muzycznych w zależności od wybranej specjalności może znaleźć zatrudnienie w:

- zakładach produkujących instrumenty muzyczne,
- pracowniach artystycznych produkujących instrumenty muzyczne,
- zakładach i pracowniach zajmujących się renowacją i naprawą instrumentów muzycznych,
- szkołach muzycznych, wyższych uczelniach o profilu artystycznym, uniwersytetach muzycznych,
- filharmoniach, teatrach, domach kultury.

Technik instrumentów muzycznych posiadający doświadczenie najczęściej prowadzi własną działalność gospodarczą, związaną z budową, naprawą i strojeniem instrumentów muzycznych.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się pracowników w zawodzie **technik instrumentów muzycznych**.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu technik instrumentów muzycznych oferują technika kształcące w zawodach szkolnych (pokrewnych): stroiciel fortepianów i pianin lub technik budowy fortepianów i pianin.

Istnieje możliwość ukończenia szkoły artystycznej ze specjalizacją lutnictwo artystyczne, gdzie również można uzyskać kwalifikacje do wykonywania zawodu technik instrumentów muzycznych.

Można także uczestniczyć w kwalifikacyjnym kursie zawodowym (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji:

- ST.08 Strojenie fortepianów i pianin (wymagana podbudowa szkoły muzycznej),
- ST.06 Budowa fortepianów i pianin,
- ST.07 Naprawa fortepianów i pianin.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Potwierdzenie ww. kwalifikacji prowadzą Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (również w trybie eksternistycznym).

System rzemieślniczego przygotowania zawodowego oferuje także kształcenie w zawodach pokrewnych: organomistrz i monter fortepianów i pianin. Kompetencje czeladnika lub mistrza w zawodzie potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Osoby, które po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (także w trybie eksternistycznym) przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną lub przed Izbą Rzemieślniczą mają możliwość otrzymania również suplementu Europass do tych dokumentów w języku polskim lub angielskim, co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

Szkolenie

Technik instrumentów muzycznych może uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez stowarzyszenia branżowe. Przykładowa tematyka szkoleń:

- budowa oraz konserwacja instrumentów,
- budowa i rodzaje organów,
- wymiana młotków i intonacja⁷ w fortepianach koncertowych,
- budowa oraz konserwacja instrumentów hybrydowych,
- regulacja mechanizmu i klawiatury, intonacja, profilowanie młotków,
- obsługa i serwis instrumentów hybrydowych⁵.

Z reguły organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wybiezstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **technik instrumentów muzycznych** kształtuje się w zależności od doświadczenia i zakresu kompetencji pracownika, najczęściej w granicach od 3500 zł do 5000 zł brutto miesięcznie. W instytucjach i placówkach państwowych wynagrodzenie jest z reguły niższe, niż oferowane przez warsztaty rzemieślnicze. Na większe dochody mogą liczyć technicy instrumentów muzycznych, którzy prowadzą własną działalność i mają ugruntowaną pozycję zawodową w środowisku.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **technik instrumentów muzycznych** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z zaburzeniami głosu, mowy (03-L), jeśli umożliwiają skuteczny kontakt interpersonalny i komunikację,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,

- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10. 2018 r.

- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 511, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2017 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego w publicznych szkołach artystycznych (Dz. U. poz. 1793).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy (Dz. U. Nr 191, poz. 1596, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650, z późn. zm.).

Literatura branżowa:

- Bajkowski J.: Maszyny i urządzenia do obróbki drewna. WSiP, Warszawa 1995.
- Chodkowski A. (red.): Encyklopedia muzyki. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995.
- Drobner M.: Instrumentoznawstwo i akustyka. PWM, Warszawa 1980.
- Ekiert J.: Encyklopedia. Bliżej muzyki. Wiedza Powszechna, Warszawa 1994.
- Encyklopedia muzyki. PWM, Warszawa 1995.
- Fadiejew I., Ałłon S.: Naprawa i strojenie fortepianów i pianin. Wydawnictwo Pomorze, Bydgoszcz 1990.
- Harajda H.: Akustyczne zagadnienia lutnictwa cz. 1–2. Akademia Muzyczna, Poznań 2002.
- Lissa Z.: Zarys nauki o muzyce. PWM, Warszawa 1989.
- Łukasiewicz J.: Współczesne metody i organizacja procesu strojenia akordeonów. AM, Warszawa 1996.
- Paprocki K.: Rysunek techniczny. WSiP, Warszawa 1998.
- Rutkowski A.: Części maszyn. WSiP 1992.
- Sołtan A.: Lutnictwo. CZSR, Warszawa 1978.
- Tyszcza J.: Powierzchniowe uszlachetnianie wyrobów z drewna. WNT, Warszawa 1987.
- Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA, Warszawa 2004.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10. 2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie Stroiciel fortepianów i pianin 311933:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311933.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie Technik budowy fortepianów i pianin 311934:
https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311934.pdf
- Polski Portal Akordeonowy: <http://akordeon.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Poznańska Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II Stopnia im. M. Karłowicza w Poznaniu: <http://www.posm2st.poznan.pl/o-szkole/struktura/sekcje-i-wydzialy/lutnictwo/>
- Skrzypce w zbiorach polskich: <http://www.skrzypce.instrumenty.edu.pl/pl/historia/lutnictwo-w-europie>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>

- Stowarzyszenie Akordeonistów Polskich: <http://stowarzyszenieakordeonowe.pl>
- Stowarzyszenie Polskich Stroicieli Fortepianów: <http://spsf.pl/pl>
- Technikum Budowy Fortepianów im. G. Fibigera w Kaliszu: <http://tbk.kalisz.pl/>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>
- Zespół Szkół Plastycznych w Zakopanem: <https://zsp-kenar.pl/specjalnosci/szczegoly/31,specjalno%C5%9B%C4%87br-strongformy-u%C5%BCytkowe-wzornictwo-strongbr-specjalizacjabr-stronglutnictwo-artystycznestrongbr>
- Związek Polskich Artystów Lutników: <http://www.zpal.pl>
- Związek Rzemiosła Polskiego - Wykaz standardów egzaminacyjnych: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Aerofony	Grupa instrumentów muzycznych, gdzie źródłem dźwięku jest drgający słup powietrza, zamknięty w przestrzeni rezonansowej.	Chodkowski A. (red.): Encyklopedia muzyki. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1995
2	Chordofony	Grupa instrumentów muzycznych, w których ośrodkiem drgającym jest drgająca struna.	Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA, Warszawa 2004
3	Gilotyna do stroików	Obcinarka służąca do korekty stoików instrumentów dętych drewnianych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chodkowski A. (red.): Encyklopedia muzyki. PWN, Warszawa 1995

4	Idiofony	Rodzina instrumentów muzycznych samobrzmiących, w których dźwięk powstaje przez drgania całego instrumentu.	Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA
5	Instrumenty hybrydowe	Instrumenty akustyczne wyposażone w przystawki elektroniczne lub elektroakustyczne.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Ekiert J.: Encyklopedia. Bliżej muzyki. Wiedza Powszechna, Warszawa 1994
6	Interwał muzyczny	Odległość pomiędzy dźwiękiem różnej wysokości niższym i wyższym.	Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA , Warszawa 2004
7	Intonacja	Czynność polegająca na optymalizacji i wyrównaniu barwy dźwięków w zakresie skali instrumentu.	Ekiert J.: Encyklopedia. Bliżej muzyki. Wiedza Powszechna, Warszawa 1994
8	Intonierka	Narzędzie w formie rękojeści z osadzonymi igłami służące do spulchniania filcu młotków fortepianu lub pianina w ramach intonacji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
9	Klawiatura	Zespół dźwigni zakończonych klawiszami, którym odpowiadają dźwięki podstawowej skali diatonicznej.	Chodkowski A. (red.): Encyklopedia muzyki. PWN, Warszawa 1995
10	Korekta instrumentów muzycznych	Nadawanie instrumentom muzycznym i ich mechanizmom prawidłowego ustawienia podzespołów, by były zgodne z normami branżowymi, a także odpowiadały oczekiwaniom wykonawczym artysty.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Chodkowski A. (red.): Encyklopedia muzyki. PWN, Warszawa 1995
11	Korekturarz	Urządzenie stosowane przez organmistrzów w trakcie strojenia piszczałek organowych.	Andrzej Chodkowski (red.): Encyklopedia muzyki. PWN, Warszawa 1995
12	Membranofony	Grupa instrumentów muzycznych perkusyjnych, w których dźwięk powstaje przez uderzenie w napiętą błonę.	Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny.: Wydawnictwo Muzyczne CONTRA , Warszawa 2004
13	Nawijarka do strun	Maszyna przemysłowa w formie zbliżonej do tokarki służąca do nawijania opłotu z drutu na rdzeń struny.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA , Warszawa 2004
14	Strojenie instrumentów muzycznych	Zespół czynności mających na celu przygotowanie instrumentu do gry.	Andrzej Chodkowski (red.): Encyklopedia muzyki. PWN, Warszawa 1995
15	Trójdźwięk	Najprostszy akord zbudowany z trzech dźwięków w odległości tercji, od ustawienia ich zależy rodzaj trójdźwięku.	Zganiacz-Mazur L.: Słownik muzyczny. Wydawnictwo Muzyczne CONTRA , Warszawa 2004
16	Tuner elektroniczny	Elektroniczne urządzenie ułatwiające strojenie instrumentów. Składa się z generatora tonów, mikrofonu oraz wskaźników określających częstotliwość dźwięku oraz jego odstępstwo od normy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.